

Aluesuunnittelu/Tanja Lamminmäki

Loviisan kaupunki

Dnro 468/10.02.02/2023

Lausunto Röjsjön ja lähialueiden aurinkovoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Loviisan kaupunki on pyytänyt lausuntoa Röjsjön ja sen lähialueiden aurinkovoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa teollisen kokoluokan aurinkovoimalan sijoittuminen hankealueelle. Osayleiskaavatyössä tutkitaan mahdollisuutta laatia kaava rakentamista suoraan ohjaavana kaavana.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa (MRL 32 §). Osayleiskaavan alueella on voimassa Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava. Lisäksi voimassa on Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava tuulivoimaratkaisun osalta.

Kaava-alue sijaitsee maakuntakaavassa osoitetulla MLY-alueella (metsätalousvaltainen alue, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä). Merkintää koskevan määräyksen mukaan alueen suunnittelussa on turvattava metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset. Alueen säilyminen yhtenäisenä on turvattava välttämällä alueen pirstomista muulla maankäytöllä siten, että syntyy alueen kokoon nähden vaikutuksiltaan laaja-alaisia, pysyviä tai pitkäkestoisia liikkumisesteitä. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa vaikutusten arvioinnin perusteella yhdyskuntarakenteen eheyttämisen kannalta tarpeellisia paikallisia väyliä ja yhdyskuntateknisen huollon laitteita ja rakenteita. Välttämättömien väylien suunnittelussa on turvattava ekologisten yhteyksien mahdollisimman esteetön ja turvallinen jatkuminen.

Maakuntakaavassa on osoitettu kaava-alueen välittömään läheisyyteen kaksi viheryhteystarvetta (Röjsjö ja Norrsarvlax). Viheryhteystarvemerkinällä osoitetaan maakunnallisesta ekologisesta ja virkistyksellisestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Yhteyden tarkka sijainti ja leveys tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Merkintää koskevan määräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvitettävä, että

yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistysellistä verkostoa.

Kaava-alueen välittömään läheisyyteen on maakuntakaavassa osoitettu pitkällä aikavälillä toteutettavan pääradan ohjeellinen linjaus (Itärata), pohjavesialue (Kådbacken-Röjsjömalmen) sekä voimajohto (Koria-Loviisa).

Lisäksi aluetta koskevat maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset. Aurinkovoiman osalta yleisissä suunnittelumääräyksissä todetaan, että suunniteltaessa laajoja aurinkoenergian tuotantoalueita tulee alueet ensisijaisesti sijoittaa olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen ottaen huomioon ympäristön arvot ja reunaehdot. Yleisissä määräyksissä myös todetaan, että alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja.

Uudenmaan liitto toteaa, että teollisen mittakaavan aurinkoenergia-alueen osoittaminen MLY-alueelle voi lähtökohtaisesti olla ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteiden kanssa: Laajoja maa-aloja vaativa aurinkoenergia-alue voi pirstoa yhtenäistä metsäaluetta ja voi mahdollisesti aiheuttaa laaja-alaisia, pysyviä tai pitkäkestoisia liikkumisesteitä. Yleiskaava voi kuitenkin perustellusta syystä poiketa maakuntakaavasta, jos siitä ei aiheudu maakuntakaavan tavoitteiden toteutumiseen merkittävää haittaa. Kaavaselostuksessa on perusteltava poikkeamisen syyt, minkä lisäksi on syytä kuvata osayleiskaavan suhde maakuntakaavaan ja maakuntakaavan tavoitteiden toteutumiseen.

Ojitetut turvemaat ovat hiilensidonnan osalta päästölähteitä, ellei puuston kasvu riitä kompensoimaan turpeen hajoamisesta johtuvia päästöjä. Metsätaloudellisesti heikkotuottoisilla ojitetuilla turvemaidella tai alueilla, joilta puusto jonkin toiminnan vuoksi kokonaan poistetaan, onkin suositeltavaa harkita vedenpinnan nostamista lähemmäs maanpintaa päästöjen vähentämiseksi. Vedenpintaa on mahdollista nostaa myös aikana, jolloin ojitettu suo toimii aurinkovoima-alueena. Liitto kannustaakin selvittämään yleiskaavatyön yhteydessä mahdollisuuksia hiilensidonnan edistämiseen hankealueella, sekä arvioimaan hankkeen ilmastovaikutukset hiilensidonnan edistäminen huomioiden. Liitto kannustaa myös tutkimaan, olisiko kaava-alueen rajauksen tarpeen olla esitettyä laajempi mm. mahdollisten vesistövaikutusten huomioimisen kannalta.

Pitkällä aikavälillä toteutettavan pääradan ohjeellisen linjauksen osalta Uudenmaan liitto toteaa, että Itärata on pitkän aikavälin hanke, jonka toteuttamisesta tai aikataulusta ei ole vielä päätöksiä eikä tarkempia suunnitelmia. Radan jatkosuunnittelun edetessä on mahdollista, että linjaus tulee vielä muuttumaan, jolloin saattaa syntyä ristiriitoja aurinkovoima-alueen kanssa. Rata valtakunnallisen tason yleistä etua palvelevana hankkeena saattaa siis tulevaisuudessa edellyttää muutoksia aurinkovoima-alueen maankäyttöön.

Uudenmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Paula Autioniemi
Va. aluesuunnittelun
vastuualueen johtaja

Ilona Mansikka
Kaavoituspäällikkö

Jakelu

Loviisan kaupunki
Uudenmaan liitto / Kirjaamo